

33. WIELKI TYDZIEŃ W NASZEJ CERKWI

(Strastnaja Siedmica)

◆ **Wielki Poniedziałek – Wielikij Poniedielnik.**

Przypomina się w ten dzień Józefa, syna Jakuba, sprzedanego przez braci. Jego niezasłużone cierpienie i późniejsze wywyższenie symbolizują Jezusa Chrystusa. Odprawiana jest m.in. **Liturgia uprzednio poświęconych darów** i czytany jest fragment Ew. Św. Mt. 21,3-35. W troparionie mówi się: „**Sie, żenich hradiet w połunoszczy i blažen rab, jeho że obraszczet bdiaszcza**” (*Nadchodzie Oblubieniec o północy i szczęśliwy jest ten sługa, którego zastanie On czuwającym*). Ludzka dusza powinna czuć aby zasłużyć na Królestwo Boże. Następnie śpiewa się:

„**Proswieti odiejanije duszy mojeja, Swietodawcze, i spasi mia**” (*Rozjaśnij szaty duszy mojej, Dawco światłości, i zbaw mnie*).

◆ **Wielki Wtorek – Wielikij Wtornik.**

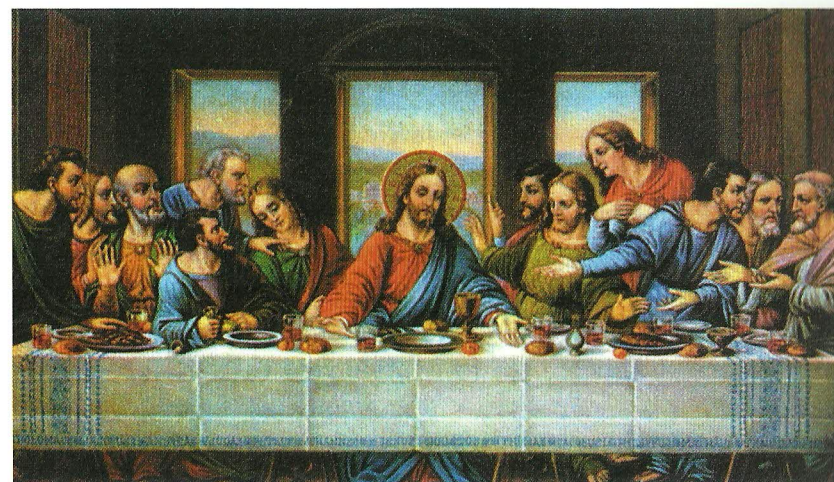
– nabożeństwa analogiczne jak w Wielki Poniedziałek
Przeczytaj ! Ew. Św. Mt. 34,36-51 25, 1-46.
Podkreślenie duchowej czujności i doskonalenia się.

◆ **Wielka Środa – Wielikaja Sreda.**

– ostatni raz czytana jest modlitwa Św. Efrema Syryjczyka,
– ostatni raz odprawia się Liturgię Uprzednio Poświęconych Darów,
– grzesznica wylewa na głowę Jezusa drogocenną myrrę (Ew. Św. J. 26,6-16),
– zdradziecki plan Judasza.

◆ **Wielki Czwartek – Wielikij Czetwierg.**

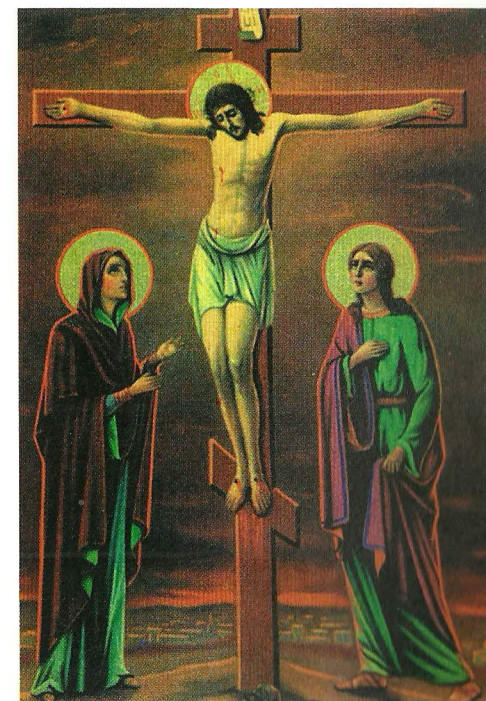
– **Ostatnia Wieczera** i ustanowienie przez Chrystusa Sakramentu Świętej Eucharystii – Ew. Św. Łk. 22,1-39,
– odprawiana Liturgia Św. Bazylego,
– przygotowuje się Św. Dary dla chorych na cały rok oraz poświęca się myrrę,

Ostatnia Wieczera – Tajnaja wieczera.

Wieczorem pośrodku cerkwi przed Ukrzyżowaniem Chrystusa (Raspjatijem) czyta się 12 EWANGELII:

- 1) Św. J. 13,31-18,1,
- 2) Św. J. 18,1-28,
- 3) Św. Mt. 26,57-75,
- 4) Św. J. 18,28-19,16,
- 5) Św. Mt. 27,3-32,
- 6) Św. Mk. 15,16-32,
- 7) Św. Mt. 27,33-54,
- 8) Św. Łk. 23,32-49,
- 9) Św. J. 19,25-37,
- 10) Św. Mk. 15,43-47,
- 11) Św. J. 19,38-42,
- 12) Św. Mt. 27, 62-66.

Ukrzyżowanie Jezusa.

W czytanych EWANGELIACH wspomina się pożegnalną rozmowę Chrystusa z uczniami, modlitwę w Sadzie Geetsemane, pojmanie Jezusa przez żołnierzy, sąd u arcykapłanów Annasza i Kaifasza, znęcanie się nad Chrystusem, ukrzyżowanie i śmierć na krzyżu. Podczas czytania wierni stoją z zapalonymi świecami co oznacza, że chwała i Boskość Chrystusa nie opuściły Go nawet podczas poniżenia i męki. Te zapalone świece wierni niosą do swoich domów. Po kanonie śpiewa się pieśń:

„Razbojnika blahorazumnaho wo jedinom czasie rajewi spodobil jesi Hospodi i mienie drevom krestnym proswieti i spasi mia” (Łotra mądrego w tym samym czasie ukrzyżowanego z Chrystusem, który dzięki wierze dostąpił zbawienia «raju» i mnie poprzez Drzewo Krzyża oświeć i zbaw). Niektórzy ludzie pozostają na czczo od tego wieczoru aż do Paschy Chrystusowej.

◆ **Wielki Piątek – Wielikaja Piatnica.**

W tym dniu obowiązuje surowy post i nie odprawia się Świętej Liturgii. Po południu odprawia się wieczernię i „wynos Płaszczanicy”.

Płaszczanica.

nicy”. Wierni przynoszą do grobu Chrystusa – Płaszczanicy kwiaty. W czasie „wynosu Płaszczanicy” śpiewa się pieśń:

„Blahoobraznyj Josif, z driewa sniem Preczystoje Tielo Twoje, płaszczaniceju czystoju obwiw i woniami wo hrobie nowie pokryw, położy”. Potem Płaszczanica zostaje położona na grobie pośrodku cerkwi. Kapłan i wierni z bojaźnią Bożą w skupieniu składają pokłony i całują „Płaszczanicę” jak Samego Chrystusa złożonego do grobu. Niektórzy wierni całą noc czuwają przy grobie Jezusa.

◆ **Wielka Sobota – Wielikaja Subota.**

W tym dniu cerkiew wspomina przebywanie Jezusa w grobie, Jego Zstąpienie duszą do piekła, wprowadzenie łotra do raju oraz przebywanie z Ojcem i Duchem w niebie. Wszystkie te wydarzenia są wyrażane w pieśni:

„Wo hrobie płotski, wo adie że z duszeju jako Boh: w rai że s razbojnikom, i na prestole był jesi, Christie, so Otcem i Duchom wsia ispołniajaj nieopisannyj”.

W sobotę wczesnym rankiem, o świcie, odprawiana jest utrenia z „czynom pogriebienija Christa”. Wierni z zapalonymi świecami stoją przed grobem. Słysz się również wzruszające słowa:

„Nie rydaj Mienie, Mati” (Nie oplakuj Mnie Matko widząc w grobie .... powstanę bowiem w chwale).

Następnie jest procesja ze Św. Płaszczanicą wokół cerkwi. Procesja ta symbolizuje zstąpienie Chrystusa duszą do piekła, zwycięstwo nad śmiercią i otworzenie nam drzwi do raju.

Potem odprawia się Św. Liturgia. Zamiast „Światy Boże” śpiewa się:

„Jelicy wo Christa krestitiesia wo Christa oblekostiesia”.

Jest to nawiązanie do starożytnego zwyczaju uroczystego chrztu katechumenów w Wielką Sobotę.

Zamiast „Iże chieruwimy” śpiewa się następującą pieśń:

Niech milczy wszelkie ciało ludzkie, i niech stoi z bojaźnią i drżeniem, i niech o niczym ziemskim nie myśli: gdyż Król królów i Pan panów przychodzi poddać się śmierci i oddać się na pokarm prawowiernym. Idą przed Nim chóry Aniołów z całą Potęgą Niebiańską wielookie Cherubiny i sześcioskrzydłe Serafiny, zakrywając sobie lica i śpiewając.

Alleluja, alleluja, alleluja.

Bezpośrednio po Św. Liturgii dokonuje się poświęcenia chleba i wina, gdyż w starożytności wierni pozostawali w świątyni aż do paschalnej nocy i wymagali pokrzepienia.

W dzień święci się święconki „P A S C H Y” (chleb, jajka, sól, mięso). Kapłan czyta modlitwy, w których prosi się aby Bóg uświęcił te dary jak kiedyś uświęcił dary Kaina i Abła.

ZASTANÓW SIĘ:

Czy uczestniczyłeś w opisanych nabożeństwach?

ДА МОЛЧІТЬ ВІДКАЖ ПЛОТЬ ЧЕЛОВѢКА, І ДА СТОІТЬ СО СТРАХОМЪ, І НИЧТОЖЕ ЗЕМНОЕ ВЪ СЕБѢ ДА ПОМЫШЛЯЕТЪ: ЦРЬ КО ЦРѢВЬЮЩИХЪ І ГДЬ ГДѢВЬЮЩИХЪ ПРИХОДИТЬ ЗАКЛАТИСЯ, І ДАТИСЯ ВЪ СМѢДЬ ВѢРНЫМЪ. ПРЕДХОДАЮТЪ ЖЕ СЕМЪ ЛИЦЫ АНГЕЛЪ-СТІИ, СО ВІАКНМЪ НАЧАЛОМЪ І ВЛАСТІЮ: МНОГОСЧІТІИ ХЕРУВІМІ, І ШЕСТОКОННАТІИ СЕРАФІМІ, ЛИЦА ЗАКРЮВАНУЩЕ, І КОПИЮЩЕ ПЕЇНЬ:

АЛЛІЛУІА, АЛЛІЛУІА, АЛЛІЛУІА,

34. NABOŻEŃSTWO PASCHALNE

Nabożeństwo wielkanocne rozpoczyna się już w Wielką Sobotę „połunoszcznicą”, która odprawiana jest na środku cerkwi przed Grobem Pańskim. Potem **Plaszczanicę** zanoszi się do ołtarza i tam pozostaje do oddania Święta Paschy.

W sobotę przed północą wierni śpieszą do cerkwi, aby usłyszeć radosną nowinę. Nabożeństwo paschalne rozpoczyna się **utnienią**. W pewnym momencie nabożeństwa słyszymy śpiew kapłana:

„Woskresienije Twoje Christie Spasie, Anhieli pojut na niebiesiech, i nas na ziemi spodobi czystym sierdciem Ciebie sławiti”. (Zmartwychwstanie Twoje, Chryste Zbawicielu, Aniołowie śpiewają na niebiosach i nas na ziemi uczyni godnymi czystym sercem Ciebie wysławić).

Otwierają się królewskie wrota (będą one otwarte przez cały tydzień) i ukazuje się w nich **duchowny w jasnych szatach**. W rękach trzyma on krzyż, kadzielnicę i trójświecznik. Wszyscy wychodzą na uroczystą procesję i przy radosnym biciu dzwonów cerkiewnych śpiewają „Woskresienije Twoje ...”.

Procesja wokół cerkwi przypomina Święte Niewiasty śpieszące wczesnym rankiem do grobu by namaścić Ciało Chrystusa. Potem wszyscy wchodzi do przedsionka cerkwi i zatrzymują się przed zamkniętymi drzwiami. Chór śpiewa troparion „Christos woskresie”.

Czytana jest **modlitwa do Krzyża Św.**

Niech zmartwychwstanie Bóg, a będą rozproszeni nieprzyjaciele Jego, i niech uciekają przed obliczem ci którzy Go nienawidzą. Jak dym się rozwiewa, tak niech się rozwiewa, jak воск rozplýwa się przy

ДА ВОСКРѢСНЕТЪ БГЪ, І РАСТВОРАТЦА ВРАЗИ ЕГО, І ДА ВѢЖАТЪ ѿ ЛИЦА ЕГО НЕ НАВІДАЮЩІИ ЕГО: ІАКЪ ІЗЧЕЗАЕТЪ ДЫМЪ, ДА ІСЧЕЗНУТЪ: ІАКЪ ТАЕТЪ ВОСКЪ ѿ ЛИЦА ОГНА, ТАКЪ ДА ПОГІБ-